

Een nieuw begin

Vijf oktober 1991, kennismakingsbijeenkomst van het nieuwe redactieteam en de medewerkers van "Bijen", het blad dat nu voor u ligt. We zaten eerst wat onwennig bijeen in een zaaltje van het grote Beatrixcomplex te Utrecht, elkaar de melk en suiker voor de koffie toeschuivend. U herkent dat wel denk ik. Om de kennismaking wat vaart te geven stelde Joop Beetsma voor dat een ieder iets vertelde over zijn of haar bijenverleden en -heden. Dat werkte prima en op die manier wil ik me nu ook even voorstellen aan de vele nieuwe lezers/bijenvrienden die er zijn bijgekomen. Even iets vooraf. Mijn achternaam is echt "Zoet" en heeft niets te maken met een mallotig idee om onder die naam te schrijven. Mijn voorvader zal wel een enorme 'soetekauw' zijn geweest, een genetisch trekje dat nog steeds aanwezig is, want ik behoor tot een van de grootste afnemers van mijn eigen honing. En dan nu mijn verhaal. In 1947 kreeg ik mijn eerste volk. Het was een prachtige zomer en een broedkamer vol witte klaverhoning was het resultaat. In een jeugdig enthousiasme, elf jaar was ik toen, zag ik mezelf als beroepsimker (het is gelukkig nooit zo ver gekomen) en ik maakte bladzijden vol berekeningen, 'kostenplaatje' zouden we nu zeggen. Toen volgden er jaren waarin ik ettelijke keren heb geprobeerd opnieuw het wiel uit te vinden. De ene methode na de andere gleed door mijn handen. Het betekende vallen en opstaan, maar vooral leren en mateloos genieten van de bijen. Van elke methode bleef er wel iets hangen en uiteindelijk ben ik nu beland op een vijftal hoofdvolk en evenzovele broedafleggers in de zomermaanden, waarop ik in verband met de varroamijtbesmetting de vangraatmethode toepas. Door gebrek aan plaatsruimte heeft slechts één volk met aanhang een plaatsje gevonden in de achtertuin; de overige staan elders in het dorp Nieuw-Vennep, midden in de Haarlemmermeerpolder, onder het geronk van Schiphol. Het plattelandskarakter verdwijnt snel. Wel spijtig, maar het betekent ook een enorme aanplant van sierbomen (wilg, esdoorn, paardekastanje, linde) en -heesters, zodat in een zomer met redelijk weer de bijen zichzelf kunnen bedruipen. De resterende akkerbouw zorgt nog voor een aanvulling met veldbonen en papaver. Nu nog iets over deze rubriek. Ik probeer zo veel mogelijk zaken aan te roeren die ons imkers interesseert of bezighoudt. De ene keer zal dat beter lukken dan een andere keer, maar het zij zo. Reacties zijn altijd welkom.

De waarde van een 'open dag'

"Ik ben dik tevreden over mijn B-150, zes jaar oud is ze geworden." "Ja, dat geloof ik best, maar met mijn B-154 heb ik ook goeie resultaten bereikt". Deze gespreksflarden ving ik op tijdens de open dag die 26 oktober in het Bijenhuis in Wageningen werd gehouden. Om de niet-ingewijden uit de droom te helpen, hier waren geen gezagvoerders van gevechtsvliegtuigen aan het woord, maar Buckfastaanhangers die koninginnen van lijn B-150 en B-154 tegen elkaar op zaten te prijzen. Bent u ooit in de gelegenheid, dan moet u een dergelijk ontmoetingspunt van imkers en vele niet-imkers zeker eens bezoeken. Behalve als blijk van waardering voor het vele werk dat er is verzet om zo'n dag te doen slagen, waarmee de bij en haar producten bij een groot publiek onder de aandacht worden gebracht, vind ik de contacten met collega-imkers minstens zo belangrijk. Wat viel er zoal te beluisteren? Van verschillende imkers hoorde ik de klacht dat, als na veel moeite uiteindelijk toestemming was verkregen om de bijen in het natuurgebied "De Oostvaardersplassen" bij de distel te plaatsen, de volken voor inspectie slechts twee uur mochten worden bezocht. Het betekende vaak een verre reis maken om vervolgens halverwege de inspectie op te moeten krassen. Resultaat, ergernis alom! Wellicht dat voorafgaand overleg vanuit de vereniging via de Bedrijfsraad of het Landbouwschap voor een bevredigende oplossing kan zorgen?

Ook de groep bedrijfsmatige imkers had een kraam bemand met voor geïnteresseerden een stuk eerste klas fruit als tastbaar bewijs van een doelmatige bestuiving. Over de relatie tussen bestuiving en een goed gevormd produkt liepen de meningen niet uiteen. Moeilijker kreeg de heer Sterk (bedrijfsmatig imker) het na de uitspraak dat de gemiddelde Nederlandse imker niet in staat is honing met een constante smaak aan te bieden. Die is voorbehouden aan de betere kwaliteit buitenlandse honing, die door zorgvuldig mengen van verschillende soorten op smaak wordt gebracht om vervolgens als goed smeerbare honing onder garantiezegel te worden verkocht.

Fel was de reactie van een oudere imker die de bijzondere eigenschappen van de Nederlandse honing "rechtstreeks van de imker" met zijn uniek aroma verdedigde tegen het buitenlandse produkt. Het was leuk een imkervriend te ontmoeten die een dertig jaar geleden als broekie meeging naar de

Purmer om de volken bij het koolzaad te plaatsen. Hij is nog steeds een enthousiast imker en bestuurslid, nu van een vereniging in de nieuwe polders. Het onderlinge contact met de leden onderhouden ze daar via een (nog) regelmatig verschijnend clubblad dat langzamerhand echter steunt op de schrijverscapaciteiten van zegge één man! Vandaar dat "nog".

Regenachtig en somberweer in de louwmaand

Waar de naam "Louwmaand" vandaan komt? Er zijn bronnen die zeggen dat het gelijk is aan Lomaand (heuvelmaand), omdat in dit deel van het jaar vroeger veel overstromingen voorkwamen en de mensen naar de heuvels vluchtten. Anderen brengen "louw" in verband met "louwe" of "wet", omdat in deze maand veel huwelijken werden gesloten. Maar, hoe het ook zij, de eerste decade van de louwmaand 1991 was regenachtig, somber en zeer zacht met een landelijk gemiddelde maximumtemperatuur van +9,3°C. Op 10 januari werd het in Limburg zelfs ruim 14°C. Het hoogste januari maximum sinds 1840 staat op 17.2°C en werd op 17-1-1947 te Maastricht gemeten. Als contrast: de landelijk gemiddelde maximumtemperatuur in de tweede

decade van 1987 was maar liefst 16 graden lager. Over de periode 1951 t/m 1980 bedroeg in januari het landelijk gemiddeld aantal uren zonneschijn 46, de neerslag 68 mm en de maximumtemperatuur 4.3°C. De hoofdkenmerken van de laatste vijf jaren zijn als volgt.

Jaar	Zon (uren)	Neerslag (mm)	Max.temp (°C)
1987	zonnig	vrij droog (48)	zeer koud (-0,2)
1988	normaal	zeer nat (136)	zeer zacht (8,1)
1989	zonnig (61)	zeer droog (25)	zeer zacht (7,1)
1990	somber (28)	vrij droog (52)	zeer zacht (7,4)
1991	zeer zonnig (82)	normaal	zacht (5,6)

Geraadpleegd:

- Verslag groep Noord-Holland, notulen 34 blad 3.
- Kraus, B. (1991) Effect of honey bee alarm pheromone compounds on the behaviour of *Varroa jacobsoni*, Apidologie
- Kruizinga, J.H. (1969) Weer en onweer in de volksmond, Studium Generale 1: blz 19
- Weerspiegel, maandblad voor weergeïnteresseerden, uitgegeven door de werkgroep "Weeramateurs", maart 1991

Koninginneteeltdag Wageningen, 25 januari 1992

Deze bijeenkomst vindt dit jaar evenals in 1991 plaats in de collegezaal van de vakgroep Entomologie, van de Landbouwuniversiteit aan de Binnenhaven 7 in Wageningen.

De Binnenhaven bereikt men door op het kruispunt Mansholtlaan-Grintweg niet richting Bijenhuis te gaan, maar de rondweg de andere kant uit te kiezen. Deze maakt na 1,5 km een vrij scherpe bocht naar links, waarna aan de rechterzijde een ventweg begint die naar de parkeerplaats voor Binnenhaven 7 leidt. Bus 83 vertrekt 8 minuten voor het hele en het halve uur vanaf het NS-station Ede-Wageningen. Deze bus brengt u naar de bushalte vrijwel voor het gebouw.

Programma:

- 09.30 - 10.00 uur: ontvangst met koffie
- 10.00 - 10.15 uur: opening en mededelingen
- 10.15 - 11.00 uur: Dr.Ir. J. Dommerholt "De stand van zaken betreffende het 'Nieuwrasvormings-project'".
- 11.00 - 11.20 uur: koffiepauze
- 11.20 - 12.00 uur: Dr. H.H.W. Velthuis "De stichting Station voor Carnicateelt (Schiermonnikoog)".
- 13.15 - 14.15 uur: G.C. van Eizenga en A.H. de Witt "Koninginneteelt in moergoede en moerloze volken".
- 14.15 - 15.00 uur: A.H.N. Schaap: Wel en wee van het bevruchtungsstation Neeltje Jans.
- 15.00 uur: einddiscussie.

Na elke voordracht is er tijd voor discussie. Voor dekking van de kosten wordt per persoon f 10,- als bijdrage gevraagd. U wordt verzocht een lunchpakket mee te brengen.